

Het Haagse spel om de macht

In De strijd om het Binnenhof belicht Wouke van Scherrenburg de levens van politici die een cruciale rol hebben gespeeld in de historie van onze democratie.

TEKST: BRAM DE GRAAF, BEELD: WIM KLUVERS, AVROTROS

“Wat me verraste was de wreedheid van sommige Oranjes, als hun macht werd betwist”, zegt Wouke van Scherrenburg. “Het waren allesbehalve keurige heren. In onze geschiedenisboekjes staat zeker niet alles, leerde ik bij het maken van *De strijd om het Binnenhof*.” Zo bleken de onthoofding van Johan van Oldenbarnevelt in 1619 op bevel van prins Maurits en het lynchen van de gebroeders De Witt in 1672 op steenworp afstand nog wreder dan gedacht. Op beide gebeurtenissen gaat de serie dieper in. “Het draait om macht en invloed, in die zin is het spel op het Binnenhof niet veranderd. De manier waarop het nu wordt gespeeld is gelukkig anders: politici zagen nu aan elkaars stoel-poten, toen deden ze dat aan elkaars lijf.”

Rondleiding

Hoewel het Binnenhof nu voor het publiek gesloten is, kunnen belangstellenden via internet toch ronddwalen door de prachtige ruimtes van de verschillende gebouwen. Oud-politicus en kunstkenner Alexander Pechtold geeft een onlinerrondleiding langs de kunstschatten, zoals de imposante plafondschilderingen in de Trêveszaal en de Chinese drakenkoppen in de Handelingenkamer. Politiek verslaggever Charlotte Nijs (foto) leidt het publiek onder meer door de Tweede Kamer. Ze geeft een opfriscursus over de werking van de Nederlandse democratie en legt uit wat er precies gebeurt met de stem van een kiezer. Meer informatie op www.binnenhofonline.nl



Hindernissen

Bijna dertig jaar werkte Van Scherrenburg als parlementair verslaggever op het Binnenhof. “In Den Haag gebeuren dingen die je wilt veranderen. Zoals Thorbecke en Troelstra – beiden ook in de serie – die het goede met het volk voor hadden. Om iets te bereiken moesten ze bij het establishment horen en daarvoor moesten ze enorme hindernissen nemen. Die tijdloze strijd boeit me mateloos.”

Op het Binnenhof maakte Van Scherrenburg de kabinetsperiodes mee van Ruud Lubbers, Wim Kok en Jan Peter Balkenende. De verslaggever viel op door haar lengte en blonde haren; minister Gerrit Zalm noemde haar ‘het blonde beest’. “Ik benaderde iedereen kritisch, maar eerlijk. Ze vertrouwden me. En dat doen ze nog steeds, merk ik als ik er af en toe kom.” Ze was verslaggever tijdens het eerste paarse kabinet, de afbladdering van Lubbers, het gedoe om zijn opvolger Elco Brinkman. Maar dat was niets vergeleken met het verschijnen van Pim Fortuyn op het Haagse toneel in 2002, waaraan ook een aflevering van de serie is gewijd. “Al heeft Fortuyn als enige hoofdpersoon het Binnenhof nooit bereikt.”

Van slag

Fortuyn was een zegen voor de parlementaire pers. Er gebeurde iets! “Het was mijn interessantste tijd daar”, zegt Van Scherrenburg. Ze behandelt deze periode in de slotaflevering van *De strijd om het Binnenhof* op 19 februari. “Fortuyn wilde ongelofelijk graag bij het establishment horen. Hij was eerst links, maar daarmee lukte het niet. In Rotterdam-Zuid, waar hij woonde, zag hij de mislukte integratie van minderheden. Daarmee had hij zijn gouden ei gevonden.” Met zijn rechtse ideeën verwierf Fortuyn in korte tijd veel aanhang. “Het was een geluid dat we in Den Haag nooit eerder hadden gehoord. In tegenstelling tot Janmaat, die alleen maar schreeuwde en geen uitstra-

*‘Politici zagen nu aan
elkaars stoelpoten,
toen deden ze dat
aan elkaars lijf’*

ling had, nam iedereen Pim serieus.” Onbedoeld zou hij haar beroemd maken. Toen ze hem na een verkiezingsdebat achtervolgde met de camera en hem een slechte verliezer noemde, reageerde hij met: ‘Ga lekker naar huis, koken.’ “Als mensen het op sociale media niet met me eens zijn, krijg ik dat nog steeds naar mijn hoofd geslingerd. Doodziek word ik ervan.”

Op de fiets

Op 6 mei 2002 werd Fortuyn vermoord, Nederland was in totale shock. Ook Van Scherrenburg. “Ik dacht: wat is dit voor land? Ik was wel opgelucht dat de dader geen moslim was, maar een witte, gestoorde milieu-freak.” Hoewel ze door Fortuyns aanhangers werd bedreigd, bleef ze haar werk doen. Fortuyns partij, de LPF, boekte een enorme verkiezingszege en kwam in

het kabinet. Door onderling gekonkel was de regeringsdeelname geen lang leven beschoren. “Walgelijk was het.” Maar de politiek was voorgoed veranderd. “Er kwamen onderwerpen op de agenda, die daarvoor ondenkbaar waren, zoals migratiepolitiek en asielzoekers.”

Wat gelukkig niet veranderde was de sfeer op het Binnenhof. “Mijn kleinkind zei laatst: ‘Ik vind Rutte zo cool. Overal in de wereld rijden politici in dikke limousines en hij komt gewoon op de fiets.’ Hoewel er nu vanwege de virusontkenners extra beveiliging rondloopt, hoop ik dat we dat nooit kwijtraken. Die aanspreekbare politici op het Binnenhof maken Nederland juist zo leuk en uniek.”

De strijd om het Binnenhof | vrijdag | 22.20 | NTR | NPO 2